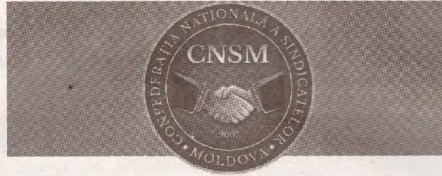

Sindicaliștii de la USM, instruiți despre sănătatea la locul de muncă >>> p.3

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

O nouă ediție a proiectului educațional Școala Sindicală din Moldova >>> p.5

Actual

FSEȘ cere autorităților să modifice Codul educației privind combaterea violenței în școli

FSEȘ pledează pentru modificarea Codului educației și consideră oportune propunerile de sancționare a actelor de violență stipulate în legislația României pentru părinții elevilor, în cazul în care aceștia sunt violenți. >>> p.3

Natalia Tăvăluc: Un lider sindical trebuie să ardă, în sensul figurat al cuvântului

Inteligentă, perseverentă, empatică, cu bun-simț, cu multă răbdare și dăruire de sine – așa este Natalia Tăvăluc, laureată a Concursului organizațiilor sindicale primare. >>> p.4

Salarii mai mari pentru unii angajați din sistemul medical

Salariile personalului auxiliar din sistemul medical vor crește până la cel puțin pe țară, de cinci mii de lei. Guvernul a modificat Regulamentul privind salarizarea angajaților din instituțiile medico-sanitare publice. >>> p.5

Consultațiile economistului și ale juristului

>>> p.6

Pe 5 aprilie este Ziua salvatorului; pe 7 aprilie – Ziua Libertății (zi de comemorare a tinerilor care au manifestat pașnic în numele libertății și democrației); tot pe 7 aprilie e Ziua Mondială a Sănătății.

Sănătatea, pe primul plan: sindicalistele au aflat totul despre cum să prevină bolile

”Este nevoie de investigații medicale cel puțin o dată la șase luni

Daniela MORARI

În contextul Zilei Mondiale a Sănătății, care este marcată anual la 7 aprilie, Comisia de Femei a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova a organizat o activitate de informare cu genericul „Totul despre sănătatea ta”. Evenimentul a reunit peste 300 de femei sindicaliste, reprezentante ale centrelor sindicale naționale.

Lilia Franț, vicepreședintă a CNSM, a menționat că această

întrunire este o continuare a activităților de informare desfășurate de Comisia de Femei a CNSM, subiectul abordat fiind unul prioritar în activitățile promovate de Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova la toate nivelurile. Ea a precizat că activitatea reprezintă o bună oportunitate de a sensibiliza femeile, societatea și factorii de decizie cu privire la importanța măsurilor de prevenire a maladiilor și de a atrage atenția tuturor asupra importanței promovării unui mod de viață sănătos.

La rândul său, Angela Otean, președinta Comisiei de Femei a CNSM, a menționat că subiectele legate de sănătatea femeilor se află permanent în vizorul organizației pe care o conduce. La eveniment au fost invitate specialiste în domeniul sănătății, psihologiei, nutriției.

Galina Tomaș, doctor în științe medicale, nutriționist, a menționat că, pentru a preveni maladiile, este nevoie să facem investigații medicale cel puțin o dată la șase luni, iar persoanele care sunt supraponderale au un risc mai mare să dezvoltăm anumite boli.

„Kilograme în plus nu sunt despre mâncare, este despre atitudinea noastră față de noi. Putem să mâncăm în varianta ideală, dar în momentul în care nu gestionăm corect gândurile, emoțiile noastre, femeile vor adăuga kilograme”, a subliniat Galina Tomaș.

Ea a atenționat că, pentru profilaxia unor maladii, e nevoie să bem cel puțin doi litri de apă pe zi, pentru că organismul nostru constituie 70% apă. Trebuie să facem multă mișcare, să dormim suficient, adică trebuie să mergem la culcare nu mai târziu de ora 22.00. >>> p.2

col-noroc

ABONAREA 2024 CONTINUĂ

DRAGI CITITORI!

Sperăm foarte mult să rămânem împreună și în 2024, fiindcă doar astfel putem face o publicație de calitate.

Abonament: 1 lună - 40,00 lei; 6 luni - 240,00 lei; 12 luni - 440,00 lei.

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Informare

Sindicalistele au aflat totul despre cum să prevină bolile

(Continuare din p. 1)

Bolile cardiovasculare sunt situate pe primul loc drept cauză de mortalitate în Europa, precum și în majoritatea țărilor lumii și sunt responsabile de aproximativ jumătate din totalul deceselor, a menționat la eveniment Eleonora Vataman, cardiolog, doctor habilitat în medicină. Bolile cardiovasculareucid mai mulți oameni decât toate formele de cancer luate împreună, cu un procentaj mai mare în rândul femeilor (55% din decese) decât în rândul bărbaților (45% din decese).

De asemenea, bolile cardiovasculare sunt o cauză majoră de dizabilitate și de scădere a calității vieții. Cu toate acestea, a subliniat specialistul, maladiile cardiovasculare pot fi prevenite în totalitate. Organizația Mondială a Sănătății estimează că menținerea tensiunii arteriale în limitele normei, reducerea obezității, a fumatului și a colesterolului total în populație va scădea cu mai mult de jumătate incidența bolilor cardiovasculare.

Doctorul habilitat în medicină a explicat că ateroscleroza este principala cauză a infarctului miocardic, a accidentului vascular cerebral, a morții subite.

„Ateroscleroza este un proces ce se dezvoltă lent, silențios pe parcursul vieții la persoanele care au factori de risc cardiovascular și nu sunt protejați genetic împotriva lor. Infarctul miocardic se caracterizează prin apariția unei dureri violente în regiunea sternului, care radiază în brațul

stâng, în regiunea gâtului, este însoțită de slăbiciune generală, iar uneori – de pierderea cunoștinței”, a detaliat Eleonora Vataman.

Maladiile cardiovasculare pot fi prevenite

Societatea Europeană de Cardiologie recomandă ca să prevenim bolile cardiovasculare, e nevoie să atingem câteva valori țintă. Este vorba de zero țigări, mers rapid trei kilometri pe zi sau minim 30 de minute pe zi de activități moderate, cinci porții de fructe și legume pe zi, tensiune arterială sistolică sub 140 mm/Hg, colesterolul total sub 5 mmol/l, colesterolul LDL sub 3 mmol/l, zero greutate în plus și lipsă de diabet.

„O dietă pentru normalizarea tensiunii arteriale, care este una mărită, presupune fructe, legume, lactate cu un procent mic de grăsimi, cât mai puțină sare în mâncare, activități fizice”, a adăugat doctorul habilitat în medicină.

Cum optimizăm starea de bine la locul de muncă

Viorica Ursu, psiholog și psihoterapeut, a menționat că putem să ne îmbunătățim sănătatea mintală la locul de muncă, dacă vom urma câteva sfaturi simple. Astfel, specialiștii recomandă să ne planificăm pauze scurte pe parcursul zilei. Vom fi mai eficienți la locul de lucru, dacă ne luăm o pauză de 10 minute la fiecare două ore de muncă.

„La sfârșitul fiecărei zile, e bine să ne stabilim prioritățile pentru a doua zi. Fiți realiste în legătură cu lista de priorități, analizați-vă cât timp vă ia fiecare sarcină. Învățați-vă să gestionați timpul. Faceți mai întâi lucrurile importante și urgente, iar în ultimul rând îndepliniți sarcinile neimportante și care nu sunt urgente. Începeți cu ceva ce vă vine să faceți cel mai ușor. Alegeți mai întâi pasul care promite un succes rapid. Faceți mai mult din ceea ce a mers deja bine până acum, până atingeți punctul optim. Grijă pentru sine începe acum. Starea de bine vine din lucrurile mici”, a subliniat psihologul.

Viorica Ursu a îndemnat femeile participante la eveniment să apeleze la ajutorul specialiștilor, atunci când e cazul - fie că se confruntă cu stări de frică, atacuri de panică sau stare de tristețe care durează mai mult de două săptămâni, adică depresie. În Republica Moldova activează 40 de centre comunitare de sănătate mintală, în care activează psihologi, psihoterapeuți, dar și alți specialiști. Serviciile se acordă gratuit pentru persoanele care locuiesc în zona centrului respectiv, fără a fi nevoie de bilet de trimitere din partea medicului de familie.

La sfârșitul evenimentului, pe chipurile sindicalistelor se putea citi mai mult calm și optimism. Viața e frumoasă și totul depinde, în mare măsură, de noi, de stilul nostru de viață.

Instruire

Gestionarea securității și sănătății în muncă e strâns legată de performanță

Securitatea neadecvată și sănătatea precară la locul de muncă presupun cheltuieli. Mai mult, potrivit studiilor, buna gestionare a securității și sănătății în muncă are legătură directă cu o îmbunătățire a performanței și a rentabilității la locul de muncă. Toată lumea are de pierdut dacă este neglijat domeniul SSM: de la lucrătorii individuali până la sistemele naționale de sănătate. Însă aceasta înseamnă și că toată lumea poate beneficia de îmbunătățirea politicilor și a practicilor.

Fiind conștienți de importanța securității și sănătății la locul de muncă, liderii sindicali din cadrul Federației Sindicatelor din Comunicații (FSCM) au participat, recent, la o sesiune de informare cu genericul „Uniți pentru a crea un mediu de muncă sigur și sănătos”, moderată de către Jana Șvet, consilier FSCM și formator național.

În cadrul acestei sesiuni de formare, circa 20 de președinți ai organizațiilor sindicale au avut oportunitatea de a explora în profunzime conceptul de securitate și sănătate la locul de muncă și de a înțelege importanța acestuia în contextul actua-

al al mediului profesional. Prin prezentări interactive și discuții, aceștia au analizat diverse aspecte legate de prevenirea accidentelor și a îmbolnăvirilor profesionale, precum și de promovarea unei culturi a siguranței și sănătății în mediul de lucru.

„Promovarea unei culturi a siguranței în mediul de lucru este un atu în orice domeniu

Pe parcursul sesiunii, s-a acordat o atenție deosebită rolului activiștilor sindicali în domeniul SSM. Participanții au identificat și au discutat despre responsabilitățile acestora, înțelegând modul în care aceștia pot contribui la implementarea și menținerea standardelor de securitate și sănătate în diversele industrii și organizații. De asemenea, activiștii sindicali au structurat un plan de acțiuni pentru a asigura un mediu de muncă sigur și sănătos la nivel de unitate. Această activitate a implicat identificarea principalelor probleme și riscuri în locurile de muncă specifice, precum și stabilirea unor strategii și măsuri concrete pentru prevenirea acestora.

Încurajați să fie creativi

Tot în cadrul acestei activități, participanții au fost încurajați să fie creativi și să propună idei pentru campanii de promovare a unui mediu de muncă sigur și sănătos. Aceste campanii au fost concepute pentru a sensibiliza angajații și angajatorii cu privire la importanța securității și sănătății la locul de muncă și pentru a încuraja schimbările pozitive în comportamentul și practicile de lucru.

La final, liderii de sindicat au avut oportunitatea de a evalua și aprecia activitatea

desfășurată, exprimându-și opiniile și sugestiile prin completarea unui chestionar de evaluare. Acest feedback a fost valoros pentru îmbunătățirea viitoarelor inițiative și activități legate de securitatea și sănătatea la locul de muncă în cadrul organizației sindicale.

Sesiunea de informare s-a desfășurat cu sprijinul acordat de către Agenția Daneză pentru Dezvoltarea Sindicatelor și New Democracy Fund, în colaborare cu Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova.

Natalia HADĂRCĂ

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Atitudine

FSEȘ cere modificarea Codului educației pentru combaterea violenței în școli

Federația Sindicală a Educației și Științei (FSEȘ) a emis o declarație în care pledează în favoarea propunerilor înaintate de Ministerul Educației și Cercetării, pentru modificarea Codului educației, și consideră oportună suplimentarea acestora cu propuneri de sancționare aidaoma celor stipulate în legislația României și a altor țări pentru părinții/reprezentanții legali ai elevilor, în cazul în care aceștia sunt violenți.

„Violența din instituțiile educaționale, sub toate formele ei, inclusiv fizică, a constituit mereu o problemă sensibilă, mai ales pentru autorități. Majoritatea încercărilor de a aborda gravitatea fenomenului violenței din școli s-a soldat cu diminuarea și negarea lui. Ba mai mult, refuzul guvernanților de a se implica în soluționarea acestei grave probleme, din motive lesne de înțeles, a dus chiar la efecte inverse - acuzarea celor din breasla pedagogică precum că întâia cauză ar fi calitatea învățării lor. Tocmai această atitudine a condus la faptul ca violența din școli, inclusiv față de cadrele didactice, din partea elevilor și a părinților, să devină o „normalitate” și nu o excepție”, se precizează în textul declarației.

Modificări în prima lectură

Totuși, după multiple discuții și argumente, pe 14 martie anul curent, Parlamentul a votat în prima lectură modificări la Codul educației, care stabilesc unele forme de recompense și sancționare pentru elevi, care vor contribui, cu certitudine, la prevenirea actelor de violență. Astfel de

forme de sancționare sunt întâlnite și în practica altor state, inclusiv membre ale Uniunii Europene. Cel mai potrivit exemplu este Legea învățământului preuniversitar a României.

„Criticile aduse de unii reprezentanți ai societății civile nu sunt susținute de Federația Sindicală a Educației și Științei din Republica Moldova, care reprezintă 89 de mii de salariați din domeniul învățământului. Pretenția celor sus-menționați, de a combate violența din mediul școlar cu metode potrivite secolului XXI, nu este ignorată de autorități și nici de comunitatea pedagogică. Or, politicile de prevenire și practicile de intervenție și sprijin prin predarea și consolidarea unui comportament social adecvat nu trebuie să le excludă pe cele punitive. Sau, politica „zero sancțiuni” pentru elevi în cazul încălcării, afectării dreptului, inclusiv la integritatea corporală pentru semenii lor sau alte persoane, nu face decât să încurajeze asemenea deprinderi”, mai menționează autorii declarației.

Prin urmare, FSEȘ menționează că este în total dezacord cu cerințele și poziția expusă de autorii apelului public specificat,

„care nici pe departe nu cunosc realitățile triste din mediul școlar, relatate atât de pedagogii din sistemul educațional, cât și de părinții mai multor elevi, inclusiv în cadrul atelierului de lucru desfășurat de Federația Sindicală a Educației cu tematica „Stop violența în mediul educațional”, mai precizează sursa citată.

Avându-se în vedere importanța socială a chestiunii abordate, sindicaliștii din educație consideră că votarea în lectură finală a proiectului de Lege nr. 70 din 06.03.2024 va constitui o acțiune concretă din partea legiuitorului în vederea reglementării unui mecanism eficient pentru sancționarea acțiunilor neadecvate mediului școlar și asigurarea unui comportament nonviolent.

Recent, peste 20 de ONG-uri au lansat un apel public, prin care au cerut Ministerului Educației și Cercetării să retragă propunerile de a introduce sistemul de recompense și sancțiuni pentru elevi. Reprezentanții societății civile cred că aceste măsuri ar încuraja și mai mult abuzul față de elevi. În cazul abaterilor disciplinare, un prim pas va fi discuția cu psihologul instituției. Ulterior, sancționarea va putea ajunge la observații, mustrări și interdicția de a participa la ore pentru maximum 15 zile într-un an de studii. Dacă elevul recidivează și în acest caz, acesta ar putea fi exmatriculat. Această sancțiune este valabilă doar pentru liceeni, întrucât studiile gimnaziale sunt obligatorii în țara noastră.

Galina MUNTEANU

Seminar

Sindicaliștii de la USM, instruiți despre securitatea și sănătatea la locul de muncă

Peste 35 de persoane, care fac parte din activul sindical al Universității de Stat din Moldova (USM), au participat, recent, la un seminar de instruire, informare și conștientizare în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM). Evenimentul a fost organizat de Comitetul sindical al salariaților USM în cooperare cu Federația Sindicală a Educației și Științei și s-a desfășurat în incinta Institutului Muncii.

Seminarul a fost moderat de către președintele Comitetului sindical al salariaților de la USM, Efim Chilari. La acesta au participat și Ana Arnaut, șefă de secție la Federația Sindicală a Educației și Științei, precum și Viorel Braga, directorul general al Institutului Muncii.

Cei doi au salutat prezența reprezentanților USM, menționând faptul că instruirea în domeniul securității și sănătății la locul de muncă este o prioritate pentru toate structurile sindicale, deoarece doar posedând anumite cunoștințe și instrumente de acțiune în diverse situații care pot avea loc în cadrul profesional, angajatul poate fi în siguranță și protejat. S-a mai subliniat și importanța unui suport permanent pentru

angajații USM, în vederea instruirilor pe diferite dimensiuni, deoarece SSM reprezintă un set de activități cu scopul de a asigura condiții optime în desfășurarea procesului de muncă, protejarea sănătății, a integrității corporale și vieții salariaților și a altor persoane antrenate în procesul de muncă.

Tot în această ordine de idei, s-a accentuat că Institutul Muncii este un centru educațional al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, care pune la dispoziția sindicaliștilor servicii de educație

și cercetare, spații pentru diverse activități. În aceste scopuri, colaboratorii Institutului Muncii sunt deschiși și depun efort maxim pentru a desfășura cu bine orice tip de evenimente: conferințe, simpozioane, congrese etc.

Instruirea a fost divizată și realizată în șase compartimente. În primul s-a vorbit despre actele normative de securitate și sănătate în muncă. Cel de-al doilea compartiment a vizat răspunderea pentru încălcarea actelor normative în domeniul SSM, urmat

de organizarea și desfășurarea activităților privind securitatea și sănătatea în muncă a angajaților instituției la locul de muncă și prevenirea riscurilor profesionale, elaborarea actelor normative la nivel de entitate în domeniul SSM, accidentelor de muncă, dar și evaluarea condițiilor de muncă.

Participanții la seminar au manifestat un interes sporit și s-au implicat în discuții prin adresarea unor întrebări sau relatarea unor situații de muncă.

Formatorul seminarului, Alexandru Pascari, inspector principal de muncă în cadrul Inspectoratului Muncii al Sindicatelor, a prezentat participanților informații utile în acest sens, studii de caz bazate pe elemente practice.

De asemenea, sindicaliștii au aflat cum sunt clasificate accidentele de muncă, mecanismele de comunicare despre producerea accidentelor de muncă, cum are loc procesul de cercetare a accidentelor grave și mortale, pregătirea corectă, conform legislației, a actelor normative la nivel de unitate ce vizează domeniul SSM.

La sfârșitul programului de instruire, participanților li s-au acordat certificate de participare.

Cor. VP

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Laureați ai concursului

Natalia Tăvăluc: Un lider sindical trebuie să ardă, în sensul figurat al cuvântului

Inteligentă, perseverentă, empatică, cu bun-simț, cu multă răbdare și dăruire de sine – așa este Natalia Tăvăluc, președinta organizației sindicale primare de la SRL „Orhei-Gaz”. Dar cel mai important e că acolo unde a lucrat și lucrează în prezent a fost și este lider. Ba mai mult, atrage în jurul său oamenii ca un magnet.

Tot timpul a activat cu impulsul de a fi prima. Este campioană a Republicii Moldova la atletica ușoară, iar sportul a învățat-o că trebuie să treacă peste orice barieră, oricât de greu ar părea obstacolul. A fost și directorul unei mari întreprinderi din orașul Orhei. În ultimii 20 de ani, însă, Natalia Tăvăluc activează la SRL „Orhei-Gaz”, dintre care de opt ani este președinte al comitetului sindical de la întreprindere, iar patru ani a fost vicepreședinte al comitetului sindical.

Aplanarea conflictelor nu este o muncă ușoară, care cere multe abilități, iar acestea se obțin în timp, susține liderul sindical. Până la punctul de a se dedica muncii sindicale, Natalia Tăvăluc a lucrat mulți ani în calitate de specialist coordonator în serviciul personal la SRL „Orhei-Gaz”. Munca cu oamenii i se potrivește ca o

mănușă și a motivat-o să facă lucrurile ca la carte, atât în serviciul personal, cât și în calitate de președinte al organizației sindicale primare.

„Am colaborat cu cinci directori ai „Orhei-Gaz”, iar cu trei dintre ei - în calitate de lider sindical. Nu a existat nici un caz în care să nu ajungem la un numitor comun, iar administrația să nu dea curs solicitărilor comitetului sindical”, ni s-a destăinuit Natalia Tăvăluc. O bună comunicare, putere de convingere, plus argumente forte și profesionalismul au făcut ca inițiativele membrilor de sindicat să devină realitate la „Orhei-Gaz”.

„În tot ceea ce faci, trebuie să arzi, în sensul figurat al cuvântului. Și în spatele tău trebuie să fie oameni care să ardă. Acești oameni văd cât de mult te străduiești ca lucrurile să iasă perfect, și o vor face la fel ca tine”, a adăugat Natalia Tăvăluc.

Între-adevăr, membrii comitetului sindical de la „Orhei-Gaz” au un bun lider sindical și motivațional în fața lor. Iar cifrele vorbesc de la sine - din nouă membri ai comitetului sindical, cinci sunt tineri care au o vârstă de până la 35 de ani. Tot din nouă membri ai comitetului sindical, cinci sunt femei. Este încă o dovadă a faptului că au de la cine și ce învață, ca să crească. Atât în plan profesional, cât și în plan personal.

„Acolo unde lucrează tineri, ei trebuie să se manifeste, să iasă din zona lor de confort. Atunci când parcurg același traseu în fiecare zi - casă-serviciu-casă - aceasta îți dă o senzație de plictiseală și apare dorința ca să ieși undeva, să înveți ceva nou și interesant, să cunoști oameni noi, dar și să te distrezi cu colegii de muncă. Atunci rutina dispare și viața pare mai interesantă”, spune liderul sindical de la „Orhei-Gaz”.

Un colțisor în care poți să-ți savurezi cafeaua și să discuți pe orice temă

Organizația sindicală primară a angajaților SRL „Orhei-Gaz” a obținut locul II la Concursul organizațiilor sindicale primare, categoria „Proiecte și activități inedite”. În ce a constat proiectul? Un coridor de la întreprinderea „Rezina-Gaz”, filială a SRL „Orhei-Gaz”, a fost transformat într-o odaie pentru recreere.

„Aici, pur și simplu, poți să vii și să savurezi o ceașcă de cafea. Să stai de vorbă pe orice temă cu colegii. Așa ceva nu a mai fost înainte la „Rezina-Gaz”, iar ideea a început să prindă contur în decembrie anul trecut, după ce mai mulți salariați au participat activ la Școala Sindicală din Moldova”, ne-a spus Natalia Tăvăluc.

Camera pentru odihnă a fost dotată cu mobilier, cu un ceainic electric, cu cuptor cu microunde, tot aici au fost aduse și materiale sindicale. Acest proiect este un bun exemplu pentru alte filiale ale „Orhei-Gaz” - „Telenești-Gaz”, „Soldănești-Gaz”, dar și pentru organizații sindicale primare din alte ramuri.

Daniela MORARI

Oportunități

Învățământul dual ar putea fi extins și în universitățile din țară

Începând cu viitorul an de studii, învățământul dual ar putea fi extins și în universități pentru studenții de la ciclul I (licență). Ministerul Educației și Cercetării planifică să definitiveze o hotărâre de Guvern care să reglementeze această inovație. Mai exact, studenții de la anumite specialități vor putea aplica pentru învățământul dual din anul III de studii, și vor putea combina lecțiile teoretice cu practica pe care o vor desfășura în cadrul mai multor unități de învățământ dual/agenți economici.

Ghidați de practica altor țări

„Am pornit o discuție cu colegii din minister, cu universitățile și cu mediul de afaceri. Ideea este următoarea: să permitem studenților din anul III sau IV, de la anumite specialități, de exemplu, la marketing și logistică, pedagogie, inginerie sau IT, acolo unde există o componentă practică, discipline mai puțin teoretizate, să petreacă circa 70% din anul III muncind într-o companie sau instituție de specialitate. Munca pe care o vor depune în acea companie urmează să fie contabilizată în procesul de studii în așa fel încât circa 60-70% din timpul alocat pentru studii să fie petrecut la lecții teoretice, iar 30-40% - într-o companie sau instituție”, a spus Dan Perciun în

cadrul tradiționalului live de pe pagina sa de facebook.

Oficialul a menționat că ministerul se ghidează de anumite experiențe anterioare pe care le-au avut unele universități de la noi: ASEM, ULIM și UTM, dar și de practica Franței, care are un concept de licență profesională exact pe același model, în care ultimul an de studii este o practică mare petrecută într-o companie. Totodată, ministrul a notat că este foarte important ca agenții economici să ofere experiență de muncă, conform specialității.

Anterior, și sindicatele s-au pronunțat pentru dezvoltarea învățământului dual, care, în opinia lor, ar putea contribui la îmbunătățirea situației din mai multe ramuri, prin pregătirea de specialiști calificați și im-

plicarea tinerilor în activități de instruire, având un mecanism eficient de funcționare a învățământului dual bazat pe realitățile pieței muncii din Republica Moldova și preluarea standardelor internaționale în domeniul dat. În acest sens, au venit și cu propuneri de îmbunătățire a proiectului de lege cu privire la învățământul dual.

Învățământul dual este o formă alternativă de studii, în care procesul de învățare se realizează în două categorii de instituții concomitent: la instituția de învățământ, unde este asigurată pregătirea teoretică și la compania-parteneră, unde sunt formate competențele practice. Învățământul dual este un model de colaborare între universitate și companii, implicând trei actori activi care beneficiază din plin de formarea du-

ală: studentul, compania și universitatea. Studenții, care sunt principalii beneficiari ai învățământului dual, dobândesc experiență de lucru în paralel cu procesul de studii, câștigă un salariu și au șanse mari să obțină un loc de muncă, după absolvire, la compania în care s-a produs formarea lor profesională.

Avantajele învățământului dual

Totodată, învățământul dual este avantajos și pentru agenții economici care au posibilitatea să participe la pregătirea forței de muncă în conformitate cu necesitățile proprii. Menționăm că agenții economici beneficiază de compensarea cheltuielilor suportate pentru organizarea și realizarea învățământului dual în proporție de cel mult 50% din cheltuielile admise pentru compensare.

În Republica Moldova, sistemul instruirii duale s-a aplicat începând cu 2014 și a fost reglementat, mai întâi, pentru învățământul profesional. În prezent, circa 150 de companii și peste 30 de instituții profesional-tehnice implementează învățământul dual. Până acum, în R. Moldova, peste trei mii de tineri au fost instruiți prin învățământ dual, iar 85% dintre aceștia au rămas să muncească în cadrul companiilor unde au învățat meseria.

Galina MUNTEANU

Dezvoltarea competențelor

A fost dat startul noii ediții a proiectului educațional Școala Sindicală

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) a lansat, miercuri, 3 aprilie, o nouă ediție, jubiliară, cu numărul X, a Școlii Sindicale din Moldova. La evenimentul de lansare, care s-a desfășurat în incinta Institutului Muncii, au participat conducerea CNSM, președinții ai centrelor sindicale național-ramurale, reprezentanții Institutului Muncii, precum și absolvenții edițiilor anterioare ale Școlii Sindicale din Moldova.

din Republica Moldova și la formarea unei noi generații de sindicaliști.

Liderul sindical a subliniat importanța acestui proiect pentru mișcarea sindicală și a îndemnat cursanții să promoveze valorile lumii muncii, precum justiția socială, dialogul social, solidaritatea, echitatea socială, și să profite din plin de oportunitățile pe care le oferă Școala Sindicală din Moldova în materie de instruire, dezvoltarea competențelor personale și profesionale,

care presupune fortificarea capacităților în diverse domenii.

În cadrul evenimentului de lansare a noii ediții a Școlii Sindicale din Moldova, mai mulți absolvenți ai edițiilor anterioare au împărtășit din experiența lor și au îndemnat cursanții să fie activi, entuziaști, deschiși să acumuleze noi cunoștințe, să lege prietenii și să participe la toate activitățile planificate în cadrul proiectului, iar ulterior să dezvolte proiecte cu impact, de care vor beneficia

salariații, membrii de sindicat, la nivel de unitate.

În perioada aprilie-septembrie 2024, cursanții vor fi instruiți în domeniul precum managementul sindical, dialog social, legislația muncii, politici social-economice, solidaritatea sindicală, egalitate de gen, managementul proiectelor, comunicare și promovare, analiza economico-financiară a întreprinderilor ș. a.

Precizăm că Școala Sindicală din Moldova este un proiect educațional implementat de CNSM în comun cu Institutul Muncii din anul 2012, inițial fiind dezvoltat cu suportul Agenției Austriece pentru Dezvoltare, al Federației Sindicatelor din Austria (ÖGB), Biroului de Coordonare pentru Cooperare Tehnică a Austriei, Ambasadei Austriei la Chișinău, obiectivul general al Școlii fiind consolidarea organizațiilor sindicale primare în scopul apărării și promovării drepturilor salariaților, membri de sindicat.

Până la momentul actual, la Școala Sindicală din Moldova au fost instruiți 166 de participanți care au reușit ulterior să avanseze în funcții sindicale, să participe mai activ în procesele decizionale la nivel de unitate economică, de structuri teritoriale și centre sindicale național-ramurale.

sindicat.md

Reevaluare

Salarii mai mari pentru unii angajați din sistemul medical

Salariile personalului auxiliar din sistemul medical vor crește până la cel puțin pe țară, de cinci mii de lei. Guvernul a modificat Regulamentul privind salarizarea angajaților din instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. Astfel, angajații care au primit, de la începutul anului curent, salarii mai mici de 5000 de lei vor beneficia de plăți compensatorii. Ala Nemerenco, ministrul Sănătății, spune că în sistem mai existau muncitori cu salarii sub nivelul celui minim.

„La sfârșitul anului a fost aprobat, printr-o hotărâre de Guvern, salariul minim pe țară, care nu poate fi mai mic decât 5000 de lei. Astfel, deoarece în unele munci necalificate, inclusiv în instituțiile medico-sanitare publice, avem muncitori și unele infirmiere care au un salariu de 4700 de lei,

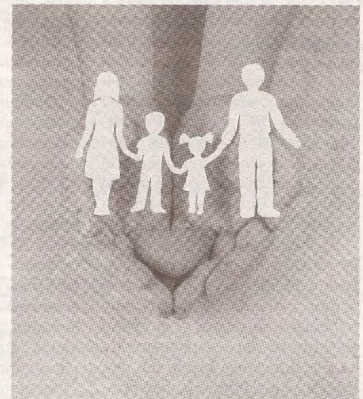
am dispus modificări la hotărârea de Guvern din 2016, care se referă la salarizarea personalului care activează în sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală. Această modificare e ca să garantăm dreptul fiecărui angajat la salariul minim. Nu sunt foarte mulți, sunt doar muncitorii necalificați, hamali, dar trebuie să echivalăm salariile și pentru ei”, a punctat Ala Nemerenco.

Ea a precizat că banii vor fi alocați din bugetele instituțiilor medico-sanitare publice, constituite atât din mijloace financiare provenite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, cât și din alte venituri colectate de instituții. Pentru asta, vor fi necesare 21,6 milioane de lei în anul curent. Prevederea va intra în vigoare retroactiv, de la 1 ianuarie 2024. În octombrie 2023, salariile angajaților din instituțiile medico-sanitare, finanțate prin Fondul Asigurărilor Obligatorii de Asistență Medicală, au fost majorate cu 15 la sută.

Griji

Moldovenii, tot mai interesați de asigurări

Moldovenii încep să cheltuiască tot mai mulți bani pentru asigurările benevole de viață, sănătate sau de accidente. Potrivit datelor prezentate de Biroul Național de Statistică, în 2023, încasările companiilor de asigurări au crescut cu 19%, iar despăgubirile acordate de ele s-au majorat cu 6 la sută. Pe lângă asigurarea mașinilor, care este obligatorie, tot mai mulți oameni de la noi aleg să-și asigure viața și sănătatea.

Potrivit datelor făcute publice de BNS, în 2023, veniturile și cheltuielile asigurătorilor s-au majorat față de anul 2022 cu 20,7% și, respectiv, 14,4 la sută. Pe lângă asigurările auto, a crescut și numărul contractelor de asigurare pentru sănătate. Astfel, suma încasată pentru acest tip de asigurări a ajuns anul trecut la 136 de milioane de lei, față de 123 de milioane, în 2022. Reprezentanții BNS spun că interesul pentru asigurările de sănătate a crescut în special în urma pandemiei de covid.

„Oamenii încep să înțeleagă tot mai mult beneficiile asigurărilor de sănătate, care nu se limitează, de fapt, doar la acoperirea costurilor medicale. Acestea pot oferi acces și la servicii medicale de calitate, consultații rapide, intervenții chirurgicale și alte tratamente necesare. De la declinul anului 2020, a crescut destul de mult și cererea de asigurare a călătorii peste hotare, ceea ce înseamnă

o conștientizare mai mare a riscurilor asociate cu sănătatea. Pentru un preț de 10 lei pe zi, asigurătorul oferă o acoperire în limita câtorva zeci de mii de euro. Poate ajunge și la 60 de mii de euro”, a afirmat Andrei Lisnic, reprezentantul unei companii de asigurări.

Oamenii sunt interesați și de asigurarea de viață, chiar dacă e mai scumpă, a mai spus reprezentantul companiei. Potrivit BNS, în 2023, asigurătorii au încasat, în total, aproape trei miliarde de lei, față de două miliarde patru sute de milioane, în 2022. În același timp, suma despăgubirilor a crescut cu 6% în 2023 și a depășit un miliard de lei.

Economistul

Indemnizația în caz de incapacitate temporară de muncă sau de concediere

Care este modalitatea de plată a certificatului medical? Dacă persoana este nevoită să se concedieze sau să demisioneze în timpul concediului medical, i se achită indemnizația?

Cristian Bejan, Bălți

Ana MOLDOVANU, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM

Conform Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, dreptul persoanei asigurate la indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă se stabilește dacă aceasta pierde, la toate unitățile în care desfășoară activități, venitul asigurat pentru întreaga perioadă a concediului medical.

Acest drept se confirmă prin certificat de concediu medical sau în baza informației electronice din certificatul de concediu medical transmise în termen ce nu depășește 12 luni de la data restabilirii capacității de muncă.

Plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă pricinuită de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă se efectuează în modul următor:

1) primele cinci zile calendaristice de incapacitate temporară de muncă se plătesc din mijloacele angajatorului, însă nu mai mult de 15 zile cumulative pe parcursul unui an calendaristic în cazul mai multor perioade de incapacitate temporară de muncă. Cuantumul lunar al indemnizației constituie 75% din salariul mediu al angajatului, determinat în modul stabilit de Hotărârea Guvernului nr. 426/2004;

2) începând cu a șasea zi calendaristică de incapacitate temporară de muncă, iar în cazul mai multor perioade de incapacitate temporară de muncă – începând cu prima zi după expirarea celor 15 zile cumulative plătite din mijloacele angajatorului, indemnizația se plătește din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.

Excepție face plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de tuberculoză, de SIDA, o maladie oncologică sau de apariția riscului de întrerupere a sarcinii, precum și plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă femeilor gravide care se află în evidentă în instituțiile medico-sanitare, se efectuează integral de la bugetul asigurărilor sociale de stat, începând cu prima zi calendaristică de incapacitate temporară de muncă.

Indemnizația acordată din mijloacele angajatorului se stabilește

de către angajator/angajatori în temeiul certificatului medical pe suport de hârtie, în original sau copie. La solicitarea angajatorului, angajatorul îi se prezintă originalul certificatului medical prezintă o copie/copii cu mențiunea „copie corespunde originalului”, pentru a fi prezentat altor angajatori, unde activează persoana.

Casa Națională de Asigurări Sociale stabilește indemnizația în temeiul informației din certificatul medical, transmisă prin intermediul conexiunilor intersistemice securizate și autentificate prin semnătura electronică a persoanei responsabile a prestatorilor de asistență medicală.

Baza de calcul al indemnizației o constituie venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, venit din care, la data stabilirii indemnizației, au fost calculate și plătite contribuțiile.

Cuantumul lunar al indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă se stabilește diferențiat, în funcție de durata stagiului de cotizare, după cum urmează:

- a) 60% din baza de calcul - în cazul unui stagiului de cotizare de până la 5 ani;
- b) 70% din baza de calcul - în cazul unui stagiului de cotizare cuprins între 5 și 8 ani;
- c) 90% din baza de calcul - în cazul unui stagiului de cotizare de peste 8 ani.

Cuantumul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă pricinuită de tuberculoză, SIDA sau de o maladie oncologică este de 100% din baza de calcul.

Venitul asigurat pentru lunile incluse în calcul la determinarea bazei de calcul al indemnizației nu poate depăși suma a cinci salarii medii lunare prognozate pe economie pentru anul respectiv înmulțită cu 12 sau cu numărul de luni în care persoana a realizat venit asigurat.

Indemnizația se calculează și se plătește pentru zile calendaristice. Venitul asigurat pentru o zi

calendaristică se determină prin împărțirea venitului mediu lunar asigurat la numărul de zile calendaristice din luna pentru care se plătește indemnizația.

Conform prevederilor Hotărârii guvernului nr. 108/2005 privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, în cazul persoanelor angajate în baza contractului individual de muncă pe durată determinată și/sau în baza contractului de prestări servicii, dreptul la indemnizație pentru concediile medicale acordate până la expirarea contractului individual de muncă încetează la data încetării contractului, precum și în cazul lichidării unității, cu excepția dreptului la indemnizație de maternitate și indemnizație pentru incapacitate de muncă survenită în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale.

În cazul persoanei angajate în baza contractului individual de muncă pe o durată nedeterminată, dreptul la indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă încetează din ziua următoare datei demisiei/concedierii.

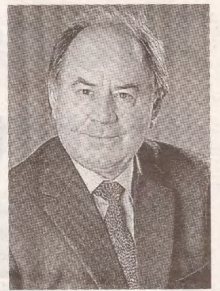
Pentru concediile medicale care au început până la data concedierii, care continuă fără întrerupere și după concediere, se menține după concediere dacă calitatea de asigurat este pierdută din motive ce nu i se pot imputa:

- lichidarea unității sau încetarea activității angajatorului persoană fizică;
- reducerea numărului sau a statorului de personal din unitate;
- constatarea faptului că salariatul nu corespunde funcției deținute sau muncii prestate din cauza stării de sănătate, conform documentului medical, eliberat de autoritatea (instituția) medicală competentă;
- schimbarea proprietarului unității (în privința conducătorului unității, a adjuanților săi, a contabilului-șef);
- refuzul salariatului de a fi transferat la o altă muncă pentru motive de sănătate, conform certificatului medical;
- refuzul salariatului de a fi transferat în altă localitate în legătură cu mutarea unității în această localitate.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție va răspunde Ion PREGUZA, expert în Departamentul juridic al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, în fiecare luni și joi de la 14:00 până la 16:00. Ne puteți contacta și la linia fierbinte 0-800-800-20.

Programul de lucru flexibil: condiții și oportunități

În legătură cu apariția unor situații familiale, sunt nevoiți să solicite angajatorului să-mi stabilească un program de lucru flexibil. Vă rog să-mi spuneți care sunt condițiile pentru a trece la un astfel de program de lucru și ce garanții juridice prevede legislația în acest caz?

Victoria Motângă, Chișinău

Programul flexibil de muncă presupune un mod diferit de organizare a timpului de muncă față de regimul de muncă stabilit în cadrul unității (pentru majoritatea salariaților).

Codul muncii reglementează mai multe modalități flexibile de muncă. În acest sens, art. 1 din Codul muncii definește noțiunea de formule flexibile de muncă drept programe de muncă ce oferă posibilitate salariaților să își adapteze programul de lucru, inclusiv prin utilizarea muncii la distanță, a muncii la domiciliu, a regimului flexibil de muncă, a timpului de muncă parțial sau a săptămânii de lucru comprimate.

Formulele flexibile de muncă, potrivit art. 100 prim alin. (1) din Codul muncii, se instituie prin acordul dintre salariat și angajator, la solicitarea salariatului sau a angajatorului, atât la momentul angajării, cât și după încheierea contractului individual de muncă, pe o durată determinată sau nedeterminată.

În cazul stabilirii unui regim de muncă flexibil, acesta va constitui un program de muncă în care ziua nu se începe și nu se termină la o oră fixă, ci într-un interval stabilit prin acordul dintre salariat și angajator, dar cu condiția îndeplinirii duratei stabilite a zilei de muncă. Or, durata zilnică a timpului de muncă poate fi împărțită în două perioade: o perioadă fixă, în care salariatul se află la locul de muncă, și o perioadă variabilă, în care salariatul își alege orele de sosire și de plecare.

” Program de muncă în care ziua nu se începe și nu se termină la o oră fixă

În cazul în care, la solicitarea salariatului sau a angajatorului, părțile au convenit asupra unei formule flexibile de muncă, aceasta se stabilește în contractul individual de muncă (la momentul angajării) sau în acordul suplimentar la contractul individual de muncă (după încheierea acestuia).

Cu referire la garanții în cazul aplicării formulelor flexibile de muncă. Activitatea în condițiile formulelor flexibile de muncă nu limitează drepturile și garanțiile salariatului privind calcularea vechimii în muncă, privind durata concediului de odihnă anual sau alte drepturi aferente raporturilor de muncă, prevăzute de Codul muncii. Mai mult, formulele flexibile de muncă se aplică fără a aduce atingere prevederilor art. 100 din Codul muncii, care are drept obiectiv al reglementărilor legale durata zilnică a timpului de muncă.

Salariatul poate solicita modificarea programului de muncă, în scris, printr-o cerere care trebuie să conțină: data depunerii cererii, formula flexibilă de muncă solicitată și data la care modificarea programului de muncă ar urma să înceapă. În termen de 30 de zile de la recepționarea solicitării de modificare a programului de muncă, angajatorul trebuie să dea un răspuns cu prezentarea justificărilor aferente deciziei. Adică, în cazul în care angajatorul refuză solicitarea salariatului de a trece la programul de muncă flexibil, atunci el va fi nevoit să justifice acest lucru.

În procesul de examinare a solicitării de ajustare rezonabilă a programului de muncă, angajatorul, potrivit art. 100 prim alin. (6) din Codul muncii, poate lua în considerare următorii factori pentru a determina posibilitatea sau imposibilitatea ajustării locului de muncă la formulele flexibile de muncă: a) costurile implicate; b) capacitatea de reorganizare a muncii printre personalul existent; c) capacitatea de a recruta personal suplimentar; d) impactul asupra calității; e) impactul asupra performanței salariatului; f) efectul asupra capacității de a satisface cererea clienților.

În sfârșit, trebuie subliniat faptul că, în cazul salariatului cu formulă flexibilă de muncă aflat în deplasare în interes de serviciu, asupra lui se extinde programul de muncă stabilit la unitatea la care acesta este delegat.

Analiză

Un om informat este un om puternic: Zece mituri despre recensământul populației

În perioada 8 aprilie - 7 iulie 2024, în Republica Moldova se va desfășura Recensământul Populației și Locuințelor, în cadrul căruia vor fi colectate date despre numărul și caracteristicile demografice ale populației, precum și despre clădirile rezidențiale și condițiile de trai. Cu referire la recensământ, în presă și pe rețele de socializare, au început să apară diferite materiale cu interpretări eronate despre „scopurile adevărate” ale recensământului și datele ce vor fi colectate. Expert-Grup a adunat cele mai frecvente zvonuri despre recensământ și a verificat dacă ele sunt adevărate sau nu.

Mitul nr. 1. Informația despre clădiri și locuințe este colectată pentru ca Fiscul să poată colecta mai multe impozite pe imobile sau să-i identifice pe cei care stau cu chirie fără contracte oficiale.

Fals. În cadrul recensământului NU vor fi colectate date despre valoarea casei sau apartamentului în care trăiești și nici nu vei fi întrebat dacă ai contract de chirie sau nu. Datele ce vor fi colectate despre clădiri se referă la materialele din care sunt construite pereții și acoperișul, precum și anul construcției clădirii. Datele colectate despre locuințe se referă la dotarea lor cu principalele comodități, cum ar fi baie sau duș, veceu, încălzire, bucătărie etc., precum și suprafața locuinței. Astfel se va afla în ce condiții locuiesc oamenii și în ce domenii trebuie de luat măsuri pentru a îmbunătăți condițiile de trai.

Mitul nr. 2. Recensământul se face pentru ca statul să afle câtă „carne de tun” este disponibilă pentru mobilizare în contextul războiului din Ucraina.

Fals. Recensământul populației și locuințelor nu are nici o legătură cu evenimentele externe sau interne, acesta este o cercetare statistică ce se organizează o dată la fiecare 10 ani.

Mitul nr. 3. Nu este nevoie de recensământ pentru că toată informația deja există în alte surse.

Parțial adevărat. Este adevărat că BNS poate obține anumite informații din bazele de date administrative existente, cum ar fi registrele Agenției Servicii Publice cu date cadastrale despre clădiri și locuințe sau cu date despre persoanele înregistrate în Republica Moldova. Cu toate acestea, bazele de date existente nu conțin toate statisticile necesare și, în plus, sunt deseori incomplete. De exemplu, în Republica Moldova există localități în care nu au fost efectuate lucrări cadastrale masive și o bună parte a locuințelor nu sunt înregistrate în Registrul bunurilor imobiliare.

Mitul nr. 4. Datele personale nu trebuie comunicate recenzorilor pentru că acestea vor ajunge pe mâinile escrocilor.

Fals. Este practic imposibil ca datele personale comunicate recenzorilor să nimerescă pe mâinile persoanelor terțe. În acest an, datele nu vor fi colectate pe suport de hârtie ca în cazul recensămintelor precedente, ci electronic, cu ajutorul tabletelor. După ce recenzorul va completa împreună cu tine chestionarele de recensare, el va transmite

datele colectate către un server securizat, pe care vor fi păstrate datele recensământului. Odată transmise către server, datele vor fi șterse automat de pe tableta recenzorului, el nu le va putea păstra și nu le va putea arăta nimănui.

Mitul nr. 5. Recensământul se face pentru a fura banii publici.

Fals. Recensământul populației este un exercițiu într-adevăr scump și din acest motiv el se organizează doar o dată la 10 ani. Pentru recensământ, din bugetul de stat al Republicii Moldova vor fi alocate în total 329 de milioane de lei (din care 244 de milioane de lei în anul 2024), informația despre alocări și achiziții pentru necesitățile recensământului fiind publică și verificabilă. Cea mai mare parte a banilor publici destinați recensământului din anul 2024 va acoperi remunerarea personalului temporar angajat (recenzorilor), care va colecta în cadrul interviurilor răspunsurile date de populație la întrebările chestionarelor de recensământ. Trebuie de menționat că nu toate cheltuielile de recensământ vor fi achitate din banii statului. Recensământul mai este finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de UNFPA în valoare totală de 2,075 milioane euro: 2 milioane de euro reprezintă contribuția Uniunii Europene și 75 de mii de euro - contribuția UNFPA.

Mitul nr. 6. Prin recensământ, statul vrea să afle despre toate veniturile și proprietățile noastre.

Fals. În primul rând, statul deja are informații despre veniturile și proprietățile noastre. Fiecare cetățean se poate convinge despre aceasta accesând cu ajutorul portalului guvernamental <https://mcabinet.gov.md/ro> și a unei semnături electronice toate informațiile despre veniturile sale și proprietăți, care sunt în bazele de date ale diferitelor instituții ale statului. De asemenea, chestionarele de recensământ nu conțin întrebări despre avere, câștiguri, impozite, datorii, colecții, moșteniri, conturi, firme, bunuri în posesia cetățenilor. Mai mult decât atât, răspunsurile individuale date de fiecare persoană în parte nu vor fi transmise de BNS altor autorități publice. Toate informațiile colectate vor fi folosite exclusiv în scopuri statistice pentru producerea de indicatori statistici generalizați după diferite caracteristici ale populației (sex, vârstă, starea civilă, nivelul de educație, etnie, limba maternă, ocupație etc.).

Mitul nr. 7. Dacă participi la recensământ, statul va afla care sunt veniturile tale, ce bunuri ai prin casă și câți membri ai familiei trăiesc împreună cu tine și va folosi această informație pentru ca să-ți refuze compensațiile pentru energie sau alte plăți sociale.

Fals. Datele tale individuale nu vor fi transmise de BNS nici unei autorități publice și nu vor putea fi utilizate pentru a determina drepturile tale la diferite prestații sociale sau în scopuri fiscale.

Mitul nr. 8. Participarea la recensământ nu este obligatorie.

Fals. Participarea la recensământ este obligatorie. Articolul 7 din Legea privind recensământul populației și locuințelor stabilește clar această obligație. Dar în afară de prevederile din lege, participarea la recensământ este o obligație morală în calitate de locuitor ai țării în care trăim.

Mitul nr. 9. Recensământul se face pentru că se apropie alegerile prezidențiale din 2024 și partidul de guvernământ vrea să-și creeze o bază de date cu care să fraudeze alegerile.

Fals. Recensământul populației și locuințelor este o cercetare statistică ce se organizează regulat, la fiecare 10 ani, indiferent de evenimentele politice, cum ar fi alegerile, și indiferent de partidul care se află la guvernare în perioada desfășurării recensământului. Este de notat și faptul că dacă alegerile prezidențiale în Republica Moldova vor avea loc în anul 2024, atunci până la alegeri vor fi disponibile, în cel mai bun caz, doar rezultatele preliminare ale recensământului.

Mitul nr. 10. Nu are rost să participi la recensământ, pentru că vor fi publicate doar rezultatele care îi convin guvernării, cum a fost în 2014.

Fals. Rezultatele recensământului precedent (din 2014) au fost publicate în întregime și pot fi consultate pe pagina BNS. Rezultatele finale au fost publicate cu o întârziere mare (în anul 2017), cauzată în principal de tehnologia de colectare a datelor folosită atunci (pe suport de hârtie), precum și de necesitatea de a completa din alte surse datele care nu s-a reușit să fie colectate în cadrul recensământului. Această întârziere, precum și ponderea mare în unele localități a populației care a rămas nerecensată, a subminat încrederea publicului în rezultatele recensământului din 2014. Ca acest lucru să nu se mai întâmple, pentru recensământul din 2024 a fost aleasă o altă tehnologie de colectare a datelor (electronică), care va permite o prelucrare mai rapidă, precum și o detaliere mai mare a informației.

Natalia HADĂRCĂ

Masă rotundă

„R. Moldova în raport cu Carta Socială Europeană: drepturile sociale și economice”

Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în colaborare cu Oficiul Consiliului Europei de la Chișinău, au organizat o masă rotundă cu genericul „Republica Moldova în raport cu Carta Socială Europeană: acceptarea prevederilor adiționale ale Cartei Sociale Europene în domeniul drepturilor sociale și economice”, care a avut loc la sfârșitul lunii martie.

Scopul evenimentului a fost de a consolida cunoștințele autorităților naționale cu privire la sistemul Cartei Sociale Europene, activitatea Comitetului European al Drepturilor Sociale și de oferi o platformă pentru a pune în discuție la nivel național oportunitatea ratificării unor prevederi suplimentare ale Cartei în materie de drepturi sociale și economice.

Masa rotundă a fost moderată de Tatiana Puiu, vicepreședintă a Comitetului European al Drepturilor Sociale, consultantă a Consiliului Europei. Aceasta s-a referit la sistemul de tratate al Cartei și al Comitetului European al Drepturilor Sociale, la rapoartele naționale prezentate, modalitatea de emiter a concluziilor de conformitate și non-conformitate și la procesul de acceptare a prevederilor adiționale ale Cartei Sociale Europene.

De menționat că Republica Moldova a ratificat Carta Socială Europeană la 8 noiembrie 2001, acceptând 63 dintre cele 98 de paragrafe ale Cartei.

Cor. VP

Bancuri pentru sindicaliști deștepți

De vorbă cu Dumnezeu

Se întâlnește un dirijor cu Dumnezeu.
Dirijorul: Doamne... ajută-mă să devin cel mai bun dirijor!

Dumnezeu îl întreabă: Fiule, ți-ar plăcea să fii dirijorul corului meu de îngeri și cei mai buni compozitori precum Mozart, Beethoven, Schubert să scrie pentru tine?

Dirijorul: Ar fi cel mai extraordinar lucru!
Dumnezeu: Pregătește-te, mâine la 10 ai prima repetiție!

În așteptarea soției

Un tip intră într-o berărie:
- Dați-mi o bere, îmi aștept nevasta aici.

- Brună sau blondă? Îl întreabă chelnerul.
- Nu știu, de-abia a intrat la coafor.

Invenție crucială

Știați că... În 1876, Graham Bell a inventat telefonul și, când l-a conectat prima dată, avea deja patru apeluri pierdute de la soție?

Intuiție de mamă

Fiul a venit acasă cu trei fete și o întreabă pe mamă-sa: „Ghici care e aleasa mea!”. Maică-sa a arătat spre cea care stătea într-o parte.

Fiul: „Dar cum de ți-ai dat seama?”
Mama: „Cum a intrat, a început să mă enerveze...”

Dezlegarea integralei din numărul trecut: G-L-F-DELICAT-OAMENI-ARTAR-N-GINERE-P-S-GEN-RAR-CONTROL-CEPE-LARG-USA-IL-CUVA-ACOLIT-REFINA-CROS-EI-EMISA-IRA-L-PG-N-SAT-T-EVA-AIA-TABU-ARAC-ALO-UT-R-AGONIE-AMANA-ALA-DECIMAT.

Istorie

Expoziția cu 71 de povești înfiorătoare, „Dușmance ale poporului”

„Dușmance ale poporului”, o expoziție a Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței din România, a fost vernisată la Muzeul Național de Istorie a Moldovei pe 2 aprilie. Evenimentul a fost organizat de Fundația Academia Civică - Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței, în parteneriat cu Muzeul Național de Istorie a Moldovei, cu sprijinul Fundației Hanns Seidel România și al Fundației Hanns Seidel Moldova.

Expoziția va fi deschisă la Muzeul Național de Istorie a Moldovei, pe str. 31 August 1989, nr. 121 A, în perioada 2-30 aprilie.

Potrivit Ministerului Culturii de la Chișinău, ca orice regim totalitar, comunismul nu a ținut cont de vârsta, de sexul, de starea de sănătate sau de nivelul cultural al persoanelor împotriva cărora și-a îndreptat represiunea. „Dușmani ai poporului” n-au fost doar adulți, ci și copii, n-au fost doar bărbați, ci și femei. Tărânci și aristocrate, intelectuale, femei în vârstă, adolescente sau chiar fetițe, femei însărcinate, lehuze și femei cu copii la sân au cunoscut detenția comunistă, fiind considerate un potențial pericol pentru regim. Motivele încarcerării lor au fost variate. Unele au fost considerate ele însele periculoase pentru ordinea socială a statului comunist; altele au suferit închisoarea ca mame, soții sau fiice ale unor deținuți bărbați.

„Dușmance ale poporului” este o expoziție dedicată femeilor românce victime ale comunismului. Ea aduce în fața publicului portretele a 71 de femei care au fost reținute în perioada comunistă din rațiuni politice și care au fost catalogate de regimul comunist drept „dușmani ai poporului” din cele mai variate motive: pentru că avuseseră legături cu Occidentul, fiind acuzate de „înalță trădare”, pentru că făcuseră parte din rezistența anticomunistă din munți sau pentru că s-au opus ca pământurile să le fie confiscate în timpul procesului de colectivizare. Unele dintre ele au devenit victime pur și simplu pentru că erau mamele, soțiile, fiicele sau surorile unor persoane considerate periculoase de către regim.

Pe lângă cele 71 de victime-femei, într-o secțiune denumită „Cele mai tinere deținute” sunt prezentate și câteva cazuri de fetițe care au cunoscut detenția politică în perioada comunistă, fie pentru că s-au născut în închisoare, mamele lor fiind însărcinate în momentul arestării, fie pentru că au fost reținute împreună cu părinții.

În același timp, cu ajutorul fragmentelor din memorialistica de detenție sau al obiectelor realizate în închisori, expoziția redă și aspecte ale regimului penitenciar, arătând calvarul prin care au trecut aceste femei.

Expoziția „Dușmance ale poporului” a luat premiul secțiunii „Arhitectura amenajărilor interioare/expoziții, standuri și scenografie”, decernat în cadrul Galei Anuale de Arhitectură, organizată de Ordinul Arhitecților Filiala București, pe 7 decembrie 2021, la Ateneul Român.

Expoziția a fost realizată în 2021 și deschisă în perioada octombrie 2021 - octombrie 2022 la Spațiul Expozițional al Memorialului Sighet din București. În 2023 a fost itinerată la Timișoara, la Memorialul Revoluției și la Muzeul Carol I din Brăila.

Cor. VP

Rectoratul și Comitetul sindical al Universității de Stat din Moldova exprimă profunde sentimente de compasiune Lidiei Grosu, secretar al Senatului, în legătură cu trecerea la cele veșnice a soțului său, **Mihai Grosu**.
Dumnezeu să-l odihnească în pace!

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 022266543

Contabil-șef:
Svetlana BĂLAN

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
Galina MUNTEANU,
Daniela MORARI

Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Sergiu Saiciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Anghelina Otean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Foredeului 4, mun. Chișinău. Com.: 212

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.